

SAGSNOTAT

Vedr. Økonomisk vejrudsigt 2023 og rammerne for 2024-2026

Sagsbehandler Koncern-økonomi/Økonomistyringssektionen

Formål:

Formålet med dette notat er at uddybe de vigtigste pointer fra finanslovsforslag 2023 (FFL23) og retningen for KU's økonomi i årene 2023-2026 frem mod vedtagelsen af budgettet for 2023-2026 i december. De vigtigste økonomiske faktorer er i den forbindelse: Udviklingen i KU's indtægter samt udfordringer og usikkerheder i de kommende år.

På omkostningssiden kigger KU fortsat ind i stigende omkostninger, der især relaterer sig til KU's nye byggerier, meromkostninger til vedligeholdelse af den eksisterende bygningsmasse hertil kommer usikkerheder ift. nyt studieadministrativt system, forventning til stigning i omkostninger til it generelt og sidst men ikke mindst imødeses stigende omkostninger til forsyning, især el idet KU's fastprisaf tale på el udløber den 31. december i år.

Indholdsfortegnelse

Udvikling i KU's indtægter.....	2
Udisponerede midler	4
Udvikling i KU's omkostninger.....	5
KU's risikobillede frem mod budget 2023	8
KU's egenkapital.....	10
Videre proces	11

8. SEPTEMBER 2022

KONCERN-ØKONOMI

MUSEUMSBYGNINGEN (H)

LOK. 5.2.03

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

TLF 35322626

DIR 35323934

mapet@adm.ku.dk

www.oko.ku.dk

REF: MAPET

Udvikling i KU's indtægter

SIDE 2 AF 11

Finanslovsforslag 2023

Regeringen har den 31. august 2022 fremlagt FFL23. Med udsigt til det kommende folketingsvalg er det fremlagte forslag behæftet med stor usikkerhed. Samtidig er det pga. omstændighederne også yderst usikkert hvorvidt en endelige finanslov vil blive færdigforhandlet inden vedtagelsen af KU's budget i december 2022.

I det fremlagte finanslovsforslag er der på nuværende tidspunkt ikke de store overraskelser ift. KU's budget 2023-2026. Såfremt der først indgås forlig om finansloven for 2023 efter bestyrelsens godkendelse af budget 2023, og finansloven vil medføre ændringer i KU's indtægter i forhold til det budgetterede, vil disse, i henhold til KU's budgetprincipper som udgangspunkt blive indarbejdet og håndteret centralt, så fakulteternes budgetrammer for 2023-2026 ikke påvirkes.

Der er med FFL23 ikke klarhed over videreførelsen af takst-1 forhøjelsen (ca. 65-70 mio. kr. årligt i taksameterforhøjelse til primært humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser) efter 2022. Med den politiske aftale af 22. januar 2022 "En ny reformpakke for dansk økonomi" er det dog besluttet at videreføre takst-1-forhøjelsen fra 2023 (men uden endelig aftale om finansieringen). På denne baggrund er den nu indarbejdet i KU's indtægtsgrundlag, men samtidig optages problemstillingen i KU's risikobillede, indtil der foreligger en endelig afklaring af videreførelsen af takst-1-forhøjelsen.

Målsætningen vedr. basisforskningsmidlerne om, at de offentlige forskningsbudgetter skal udgøre min. 1,0 procent af BNP fastholdes. Det offentlige forskningsbudget udgør i 2023 27,1 mia. kr. og er øget med 0,9 mia. kr. ift. 2022 (2023 priser).

Koncern-økonomi har opdateret indtægtsscenariet for KU for de kommende fire år. Indtægtsscenariet er foreløbigt, og vil blive opdateret ved udarbejdelse af det endelige budget for 2023-2026.

Specifikation af indtægterne

SIDE 3 AF 11

mio. kr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Uddannelsestilskud	2.050,7	2.059,4	2.073,0	2.068,8	2.068,4
Basisforskningstilskud	3.060,7	3.168,3	3.156,8	3.156,8	3.156,8
Basistilskud	269,5	290,9	290,9	291,0	287,8
Ekstern omsætning	3.777,8	3.790,9	3.792,3	3.752,9	3.752,9
Bygningsrelaterede indtægter	54,4	57,2	57,4	56,7	56,7
Andre indtægter	387,1	384,1	401,3	427,0	427,0
Indtægter	9.600,2	9.751,0	9.771,8	9.753,2	9.749,7

Note: Årene 2023 og frem er i 2023-niveau (3,9 pct. PL). B2022 er i 2022-niveau.

KU benytter som hovedregel egen prognose i forhold til uddannelsestilskudene. Da der endnu ikke foreligger nye prognoser på baggrund af FFL er her taget udgangspunkt i FFL23 prognosen.

Øvrige finanslovs-elementer (basisforskningstilskud og basistilskud) er ligeledes opdateret med FFL23. Det forudsættes, at nye basisforskningsmidler på godt 200 mio. kr. videreføres efter 2025, hvorfor her er tentativt videreført 2025-niveau.

Egne indtægter: Eksterne omsætning, Bygningsrelaterede indtægter samt Andre indtægter er fra Budget 2022 og er i 2022-niveau.

Alle elementer vil blive opdateret i endelig budget 2023.

Indtægter 2022 til 2026

Indtægter fra finansloven

I forhold til indtægtsudviklingen fra finansloven skal særligt følgende bemærkes:

- Usikkerhed om videreførelsen af takst-1-forhøjelsen, idet forhøjelsen efter 2022 ikke er indarbejdet på FFL23.
- Ift. regionaliseringsaftalen ”flere og bedre uddannelsesmuligheder i Danmark” er det reducerede optag nu en del af den almindelige prognose for KU’s forventede uddannelsesindtægter og vil komme til udtryk via jævnt faldende uddannelsesindtægter over de kommende 8 til 10 år.
- Basisforskningstilskuddet fra forskningsreserven falder på FFL23 med godt 200 mio. kr. efter 2025. I KU’s budget er midlerne tentativt videreført til 2026 i forventning om at KU vil modtage midlerne dér. Dette svarer til den hidtidige budgetteringspraksis på KU. Dette skal ses i lyset af, at midlerne alene indbudgetteres på finansloven for en 3-årig periode ad gangen, men i praksis udmøntes hvert år.

- Der er samlet afsat 9,8 mia. kr. basismidler til forskning til universiteterne på FFL23. I 2022 bliver 18 pct. af midlerne fordelt efter det performancebaserede element¹. I 2025 vil andelen udgøre 23 pct. KU har hidtil modtaget ca. 30 pct. af midlerne og dette forventes også i 2026.

Ekstern omsætning

Hvad angår eksternt finansieret forskningsvirksomhed (som udgør den største del af den eksterne omsætning) var forventningen ved vedtagelsen af budgettet for 2022-2025 samt ved forårets målplansmøder (med henblik på forventningerne til budgettet for 2023-2026) en gennemsnitlig årlig vækst på minimum 3 pct. Ved udarbejdelsen af budgettet for 2023-2026 i efteråret 2022 opdateres budgetterne for den eksternt finansierede forskningsvirksomhed.

Udisponerede midler

Udisponerede midler 2023-2026

mio. kr.	2022	2023	2024	2025	2026
Råderumsprofil vedtaget primo 2022	-34,9	-11,5	26,5	22,2	22,2
Takst 1, FL22 og revideret STÅ-prognose	-2,8	64,5	58,3	42,9	44,0
Interne KU-dispositioner*	-25,9	-32,6	-17,4	-20,1	-18,3
Uddelt på målplansmøder forår 2022		-22,4	-21,7	-21,7	-21,7
PL ikke uddelt (anvendes til risici og ændret STÅ prognoser)		27,0	27,0	27,0	27,0
Ændring i faste finanslovstilskud fra FL22 til FFL23		-1,0	-4,4	12,6	-11,7
Udisponerede midler	-63,6	24,0	68,3	62,9	41,5

NB: Strategi 2023 udløber i 2023, hvorfor der ikke er midler i 2024 og frem

* F.eks. dispositioner til Kognitionsvidenskab (SAMF), kompensation til FAK vedr. tilskud til internationalisering, beskæftigelsesordninger, central afsætning til barselsfond, HR-centre.

I forhold til de udisponerede midler skal særligt følgende fremhæves:

- Takst-1 videreførelsen (ca. 65-70 mio. kr. årligt) indgik ikke i indtægtsgrundlaget efter 2022 i budgettet for 2022-2025, men som følge af den politiske aftale af 22. januar 2022 ”En ny reformpakke for dansk økonomi”, hvor der blev aftalt at videreføre takst-1-forhøjelsen efter 2022 og frem er forhøjelsen nu indarbejdet i indtægtsgrundlaget også fra 2023, hvilket dermed har påvirket de udisponerede midler positivt). Samtidig er videreførelsen af takst-1-forhøjelsen dog optaget i risikobilledet som følge af den usikkerhed der er opstået om finansieringen (jf. tidligere).

¹ Den såkaldte ”45-20-25-10 – model”, som er nøgletal til fordeling af forskningsmidlerne på baggrund af gennemsnitstal for uddannelsesbevilling, Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, forskningsbibliometri (BFI) og Ph.d. for hvert universitets indenfor en årække.

- Modsat er den generelle STÅ-prognose blevet revideret, og den har vist en nedgang i forhold til det tidligere forudsatte, bl.a. som følge af de begyndende effekter af regionaliseringsaftalen, hvilket har påvirket de udsponerede midler negativt.
- I forbindelse med fastlæggelsen af budgetrammerne for fakulteter m.v. er der lagt en pris- og lønopregning på 3,0 pct. til grund. Den faktiske pris- og lønopregning KU forventer at modtage på finansloven for 2023 udgør 3,9 pct., og er et vægtet gennemsnit af løn (2,9 pct.) og drift (stigning i forbrugerpriser på 5,5 pct., som dækker over en betydelig spredning mellem prisstigningerne på forskellige områder). Forskellen mellem det der er udmøntet til fakulteterne og pris- og lønopregningen på finansloven medfører dermed en opskrivning af de udsponerede midler. Det er forventningen, at disse midler kan medgå til en delvis finansiering af de stigende priser på forsyningsområdet (som isoleret set er langt over den gennemsnitlige stigning i forbrugerpriserne).

Udvikling i KU's omkostninger

KU kigger ind i en række forventede meromkostninger, der forventes indarbejdet i budgettet for 2023-2026, det drejer sig om følgende områder.

Forsyningsområdet

Forsyningsområdet har som bekendt været karakteriseret ved kraftigt stigende priser i løbet af 2022, og dette forventes også at påvirke KU's omkostninger fra 2023.

Særligt på omkostninger til el forventes der en betydelig stigning. KU har siden 2018 været begunstiget med en fastprisaftale på el til 23-24 øre pr. kWh, men denne udløber med udgangen af 2022. Pga. den nuværende markedssituation er det ikke realistisk at indgå fastprisaftaler – da prisen via en fastprisaftale pga. den store markedsusikkerhed i så fald vil blive uforholdsmæssigt høj. Modellen bliver derfor sandsynligvis at afvente/købe el til variabel pris i 2023 indtil markederne igen er mere stabile. Det vurderes at en prisstigning på 1 øre pr. kWh medfører årlige meromkostninger på ca. 690.000 kr. Samlet set kan der blive tale om meromkostninger på 100 mio. kr. i 2023.

Hertil kommer meromkostninger til øvrige forsyning, hvor der i 2023 forventes en stigning på fjernvarmeområdet på op til 30 mio. kr. Ift. naturgas og fjernkøl forventes ikke væsentlige meromkostningsstigninger.

Det er forventningen, at de forventede meromkostninger på forsyningsområdet i 2023, dels håndteres gennem anvendelse af en andel af de udisponerede midler, jf. ovenfor, dels gennem anvendelse af KU's egenkapital/opsparing. Frem mod udarbejdelsen af budgettet for 2024-2027 vil det – bl.a. i lyset af prisudviklingen – blive vurderet, om der vil være tale om en permanent/strukturel udfordring, som kræver en varig budgetmæssig løsning.

KU-Nyt SIS (nyt studieadministrativt system)

KU skal i samarbejde med seks af landets universiteter anskaffe og implementere et nyt studieadministrativt system "Nyt SIS", som skal erstatte det nuværende studieadministrative system, STADS/DANS. Samarbejdet mellem universiteterne er organiseret i et fælles program, "Nyt SIS-programmet", som ledes af DTU. Tidligere stod Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) for ledelsen af det fælles program. Men ved årsskiftet 2021/2022 valgte UFM at overdrage det fælles program til DTU i rollen som værtsinstitution for universiteterne.

Udbuddet af det nye system er i gang og som følge heraf er der stor usikkerhed omkring omkostninger og tidsplan. Der forventes at blive indgået en kontrakt ultimo december 2022 og på det tidspunkt vil der være større klarhed omkring projektet. Der er en estimeret risikopulje for KU på 39 mio. kr. (engangsomkostninger) vedr. selve projektleveringen, derudover er der estimerede merdriftsomkostninger for KU i forhold til i dag for den nye løsning for ca. 16-21 mio. kr. årligt (i perioden 2025-2032), og som vil blive indarbejdet i budgettet for 2023-2026 i første omgang finansieret gennem anvendelse af de udisponerede midler/anvendelse af KU's egenkapital/opsparing.

Bygningsområdet

Den største usikkerhed i KU's bygningsbudget pt. er den endelige husleje til NBB. Det er samtidig usikkert, hvornår bygningen ibrugtages 100% og hvor meget KU skal betale i husleje pga. evt. yderligere fordyrelser end allerede indarbejdet i budgettet. Der er i budgettet for 2022-2025 indarbejdet husleje af en anlægssum på 4,3 mia. kr. Anlægssummen er steget til 4,9 mia. kr. pr. august 2022, hvilket indebærer en potentiel yderligere stigning i huslejekostningerne på 35 mio. kr., som vil blive indarbejdet i budgettet for 2023-2026.

Byggeriet er ikke færdigt og erfaringsmæssigt betyder det, at anlægssummen fortsat kan stige. På baggrund af politisk samråd i Folketinget den 2. februar 2022 gav uddannelses- og forskningsminister Jesper Petersen udtryk for, at der er politisk opbakning til at give universitetet huslejerabat på op

mod 100 mio. kr. om året, så længe voldgiftssagerne ikke er afgjort. Såfremt dette manifesterer sig, vil det betyde, at KU konkret skal betale ca. 105 mio. kr. i husleje – plus den fordyrelse, der skyldes ønsker fra KU. Der er intet nyt om kompensation af KU for den forventede højere husleje. Indtil der kommer konkret udmelding om størrelsen af hjælp til husleje på NBB budgetteres der ud fra den seneste forventede anlægssum, hvilket svarer til 211,6 mio. kr. pr. år. Såfremt der findes en politisk løsning som ministeren har indikeret kan det medføre en budgetforbedring i form af lavere årlige omkostninger på op til 100 mio. kr. i forhold til det der p.t. er forudsat i budgettet.

Der er samtidig usikkerhed forbundet med, hvor mange midler der er afsat til indflytning i, samt drift af de nye byggerier (NBB og SNM) og om de midler der er afsat er tilstrækkelige. Dette vil blive afklaret i forbindelse med udarbejdelsen af budgettet for 2023-2026.

Strukturelle underskud i bygningsbudgettet

I budgettet for 2022-2025 var forudsætningen, at KU's opsparing fungerer som økonomisk stødpude frem til og med medio 2025. Her forventes både NBB og SNM at være overtaget af KU, hvorved der vil kunne ske en samlet generel tilpasning af omkostningerne på campus- og bygningsområdet.

Løsningerne tager udgangspunkt i målet om, at omkostningerne for bygningsområdet ikke overstiger 20 pct. af KU's omsætning, det forventes opnået med planer om at formindske KU's kvadratmeterforbrug (fortætninger) og andre effektiviseringer.

I budgettet 2022-2025 er indarbejdet følgende strukturelle underskud (også for perioden efter 2025):

Teknisk korrektion

mio. kr.	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Teknisk korrektion	0,0	0,0	0,0	0,0	-135,2	-256,9	-308,6	-351,9	-389,2	-432,7	-471,4

Der forventes en vis tidsforskydning /forbedring i profilen frem mod budget 2023, idet KU opnår mindreforbrug på NBB i 2022 ift. det forudsatte i B22, idet udskydelsen af ibrugtagning fra 1/7-2022 til tidligst 1/1-2023.

For at realisere besparelser i bygningsbudgettet svarende til den tekniske korrektion fra 2025, skal der derfor frem mod 2025 sikres en proces, hvor der overvejes og beslutes tiltag, der neutraliserer denne tekniske korrektion, ift. at sikre et omkostningsniveau for KU's bygningsområde overholdende målet om omkostninger på max. 20 pct. af KU's omsætning. Et af redskaberne til at skabe bedre balance er arealoptimering og fortætninger f.eks. opsigelse af lejemål som følge af indflytning i NBB. Alle arealoptimeringer vil ske i tværgående KU-samarbejde, hvor brugerne af arealerne involveres.

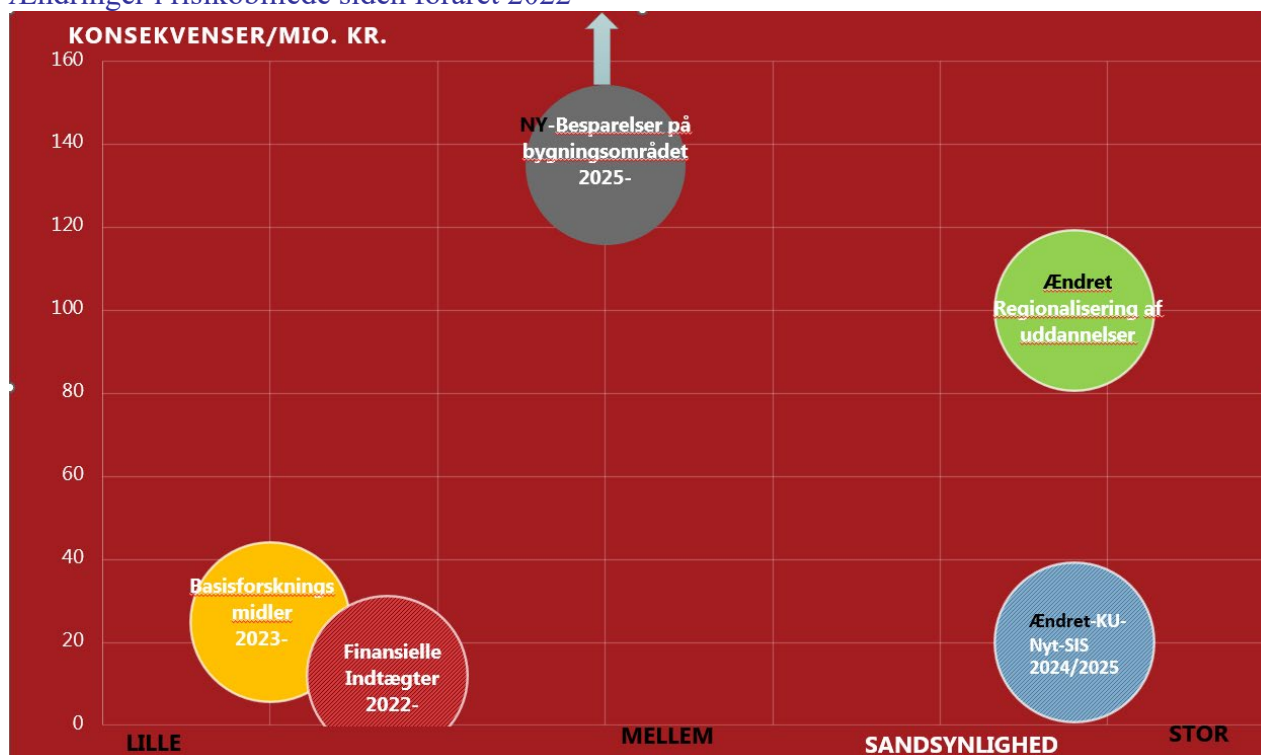
Der skal i løbet af 2022 og 2023 forsat arbejdes på at tilvejebringe gode løsninger, der frem mod 2025 kan implementeres og tilvejebringe de nødvendige optimeringer af arealforbruget.

SIDE 8 AF 11

KU's risikobillede frem mod budget 2023

Nedenfor fremgår KU's risikobillede når der ses frem mod budgettet for 2023-2026, dels ift. hvordan det så ud i foråret 2022, dels hvordan det ser ud nu.

Ændringer i risikobillede siden foråret 2022

Usikkerheder, der er uændrede:

Ny model for fordeling af basisforskningsmidler: Der har været politiske drøftelser omkring omlægning af model for fordeling af basistilskuddet. Der blev med FL22 i den forbindelse tildelt "særskilte basismidler" årligt fra 2022 og frem; 5 mio. kr. til RUC, 20 mio. kr. til SDU og 25 mio. kr. til AAU². Sandsynligheden er lille.

² jf. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Frie Grønne, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne om basismidler til forskning af 3. december 2021.

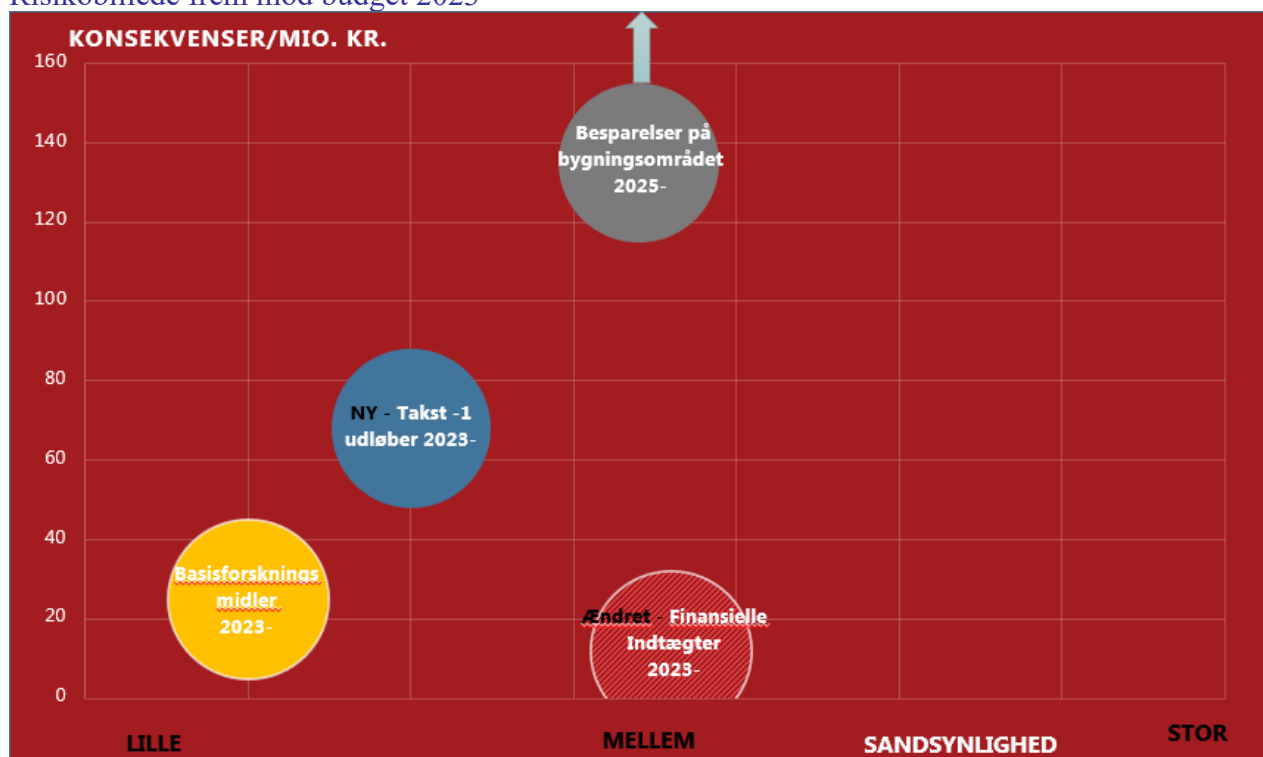
Besparelser på bygningsområdet:

Som beskrevet ovenfor er der optaget en teknisk korrektion i budgettet fra 2025 (med en stigende profil), som viser de besparelser, der skal realiseres fra 2025 og frem. Der skal derfor frem mod 2025 sikres en proces, hvor der overvejes og besluttet tiltag, der neutraliserer denne tekniske korrektion, ift. at sikre et omkostningsniveau for KU's bygningsområde overholdende målet om omkostninger på max. 20 pct. af KU's omsætning. Profilen er uændret, og vil blive opdateret ifm. udarbejdelse af budgettet for 2023-2026. Profilen forventes at blive forskubbet som følge af, at indflytning i Niels Bohr Bygningen er udskudt. Sandsynligheden er mellem.

Usikkerheder, der udgår og indarbejdes i KU's budget for 2023:

NYT-SIS er nu en så sikker merudgift, at den vil blive indarbejdet i budgettet for 2023-2026 som beskrevet ovenfor.

Regionalisering af uddannelser er nu indarbejdet i KU's løbende prognoser for uddannelsesaktiviteten (STÅ-prognoserne), og bliver derfor en del af budgettet for 2023-2026.

Risikobillede frem mod budget 2023

Usikkerheder der er ændret siden foråret 2022

Finansielle indtægter: Der er budgetteret med 12 mio. kr. i indtægter i budgetårene. Der er usikkerhed forbundet med prognosticeringen pga. den store usikkerhed på finansmarkederne verden over. Sandsynligheden er mellem.

Usikkerheder, der er tilføjet siden foråret 2022:

Takst-1-forhøjelsen udgår fra 2023: Til trods for at det med den politiske aftale af 22. januar 2022 ”En ny reformpakke for dansk økonomi” er besluttet at videreføre takst-1 forhøjelsen fra 2023, så vurderes sandsynligheden for at takst-1-forhøjelsen udgår fra 2023 som liggende et sted mellem ”lille” og ”mellem”, da der udestår en afklaring af finansieringen, og en forudsætning for videreførelsen vil således være, at finansieringen senest afklares i forbindelse med finanslovsaftalen for 2023.

KU's egenkapital

KU definerer egenkapitalen i to lag. **Teknisk egenkapital** er regnskabstekniske poster som følge af lovkrav til kapitalen eller af at udvise ejerandel af bestemte aktiver (f.eks. anlæg og likvider). **Fleksibel egenkapital** er regnskabsposter som følger løbende overskud/underskud i resultatopgørelsen. Den fleksible egenkapital omtales i daglig tale som opsparing og udgøres af hhv. fakulteternes og KU's centrale opsparing. Bestyrelsen har tidligere lagt sig fast på, at det langsigtede mål for den fleksible egenkapital er 7,5 pct. af KU's omsætning.

Den interne opsparingsmodel på KU, der definerer fakulteternes opsparing (den fleksible egenkapital) er enhedens overførte akkumulerede over/underskud inkl. afskrivninger på anlæg og regulering af forpligtigelser (f.eks. feriepenge). Fakulteternes opsparing har tre overordnede formål: At være risikobuffer, strategisk investeringsredskab og incitament for sund økonomisk adfærd.

Fakulteternes profiler for opsparing (og disponering heraf) vil blive opdateret i forbindelse med budgetlægningen, og vil løbende blive drøftet med KU's ledelse. Pt. overstiger fakulteternes samlede opsparing det langsigtede opsparingsmål på 7,5 pct. FAK's opsparing og KU's forventninger til egenkapital opdateres i forbindelse med den endelige udarbejdelse af Budget 2023.

På baggrund af de seneste års betydelige overskud i KU's regnskaber er den fleksible egenkapital (opsparing) forøget og udgør ved udgangen af 2021 godt 2,0 mia. kr., ca. 22 pct. af KU's samlede omsætning. Målet er som nævnt at den fleksible egenkapital udgør 7,5 pct. af omsætningen, dvs. godt 700 mio. kr. Et overskud er i og for sig ikke en udfordring i sig selv, men de

realiserede overskud de senere årer udtryk for afvigelser mellem budgetter, prognoser og resultater, og som netop har medført den store (uplanlagte) vækst i egenkapitalen.

SIDE 11 AF 11

Videre proces

- På baggrund af forårets målplansmøder samt finanslovsforslag 2023 er budgetrammer sendt til fakulteterne for årene 2023-2026. Fakulteternes udarbejder budgetter på baggrund heraf
- På handleplansmøderne primo november forhåndsgodkender rektor fakulteternes budgetter
- Bestyrelsen godkender på mødet den 13. december KU's samlede budget 2023. Budget 2023 indeholder ud over KU's konsoliderede budget også en opdateret prognose for egenkapitalens udvikling, et investeringsbudget samt et 10-årigt bygningsbudget.